

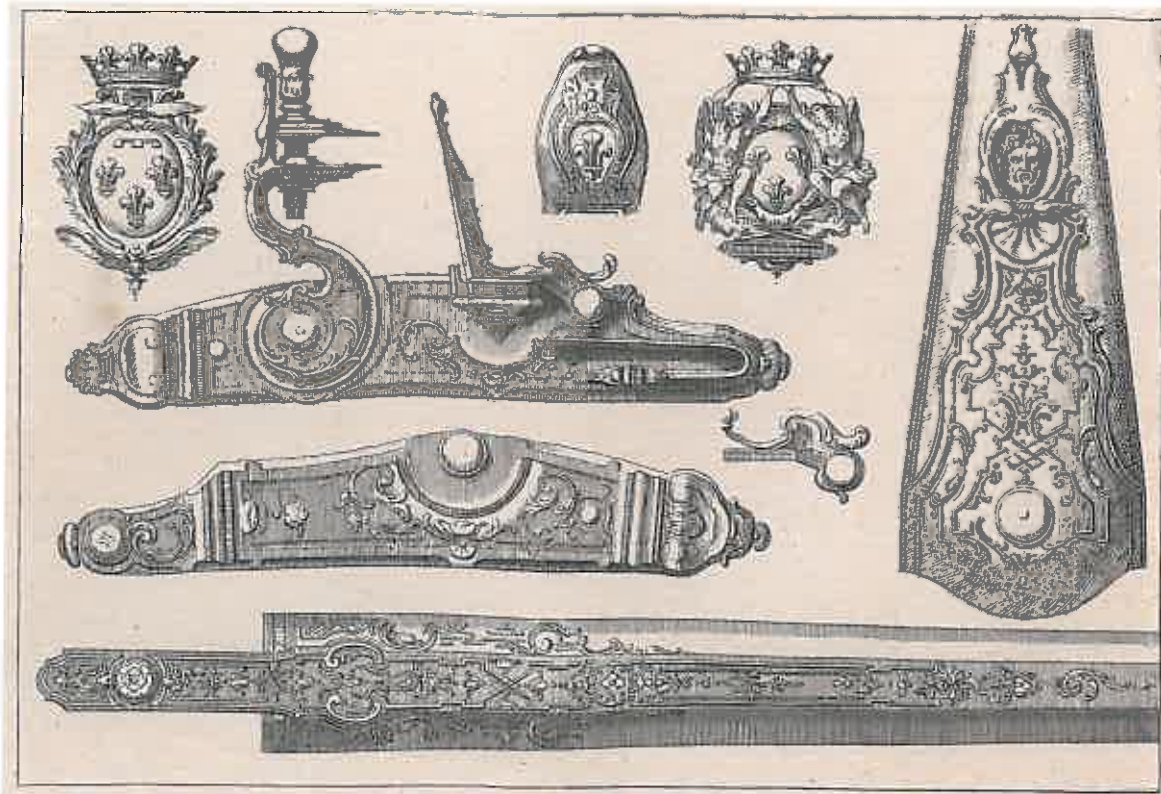
MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU

**BRÓŃ PALNA KUCHENREUTERÓW
W ZBIORACH POLSKICH**

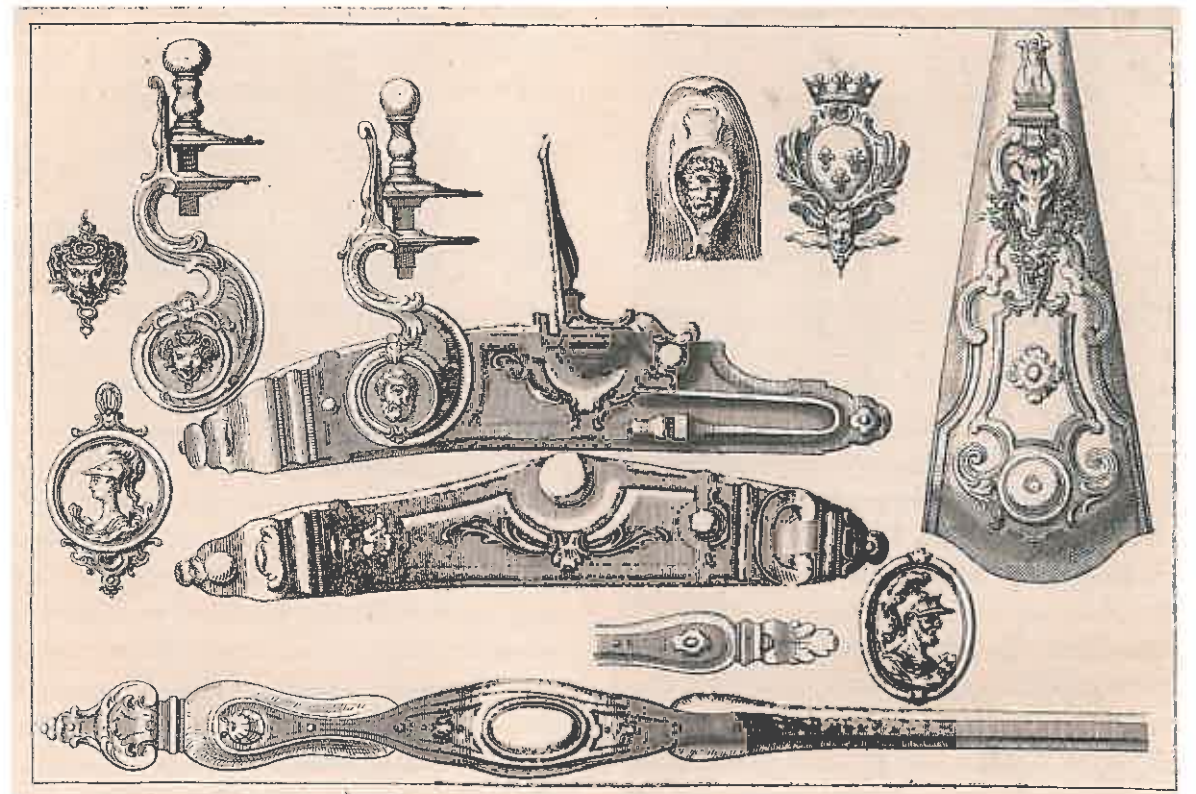
**WARSZTATY RUSZNIKARSKIE I SZYFTARSKIE
OD XVII DO XIX WIEKU**

**Katalog wystawy
pod redakcją Antoniego Romualda Chodyńskiego**

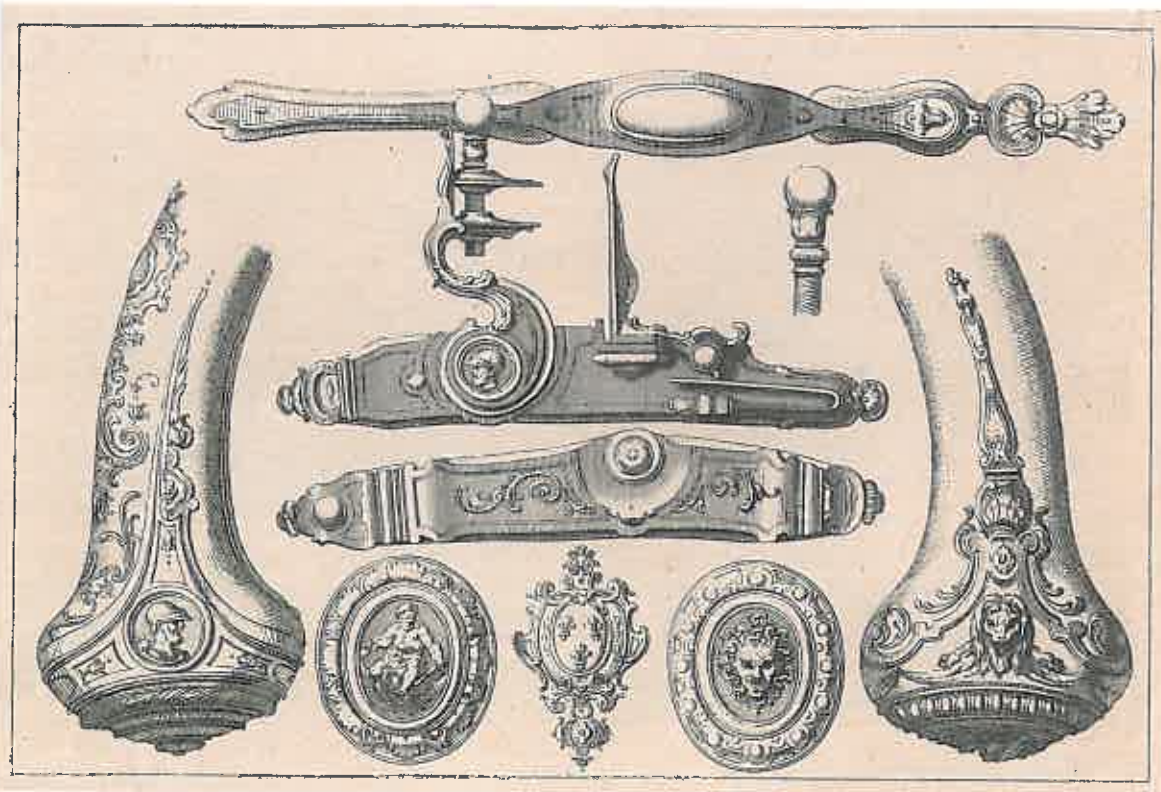
Malbork 2008

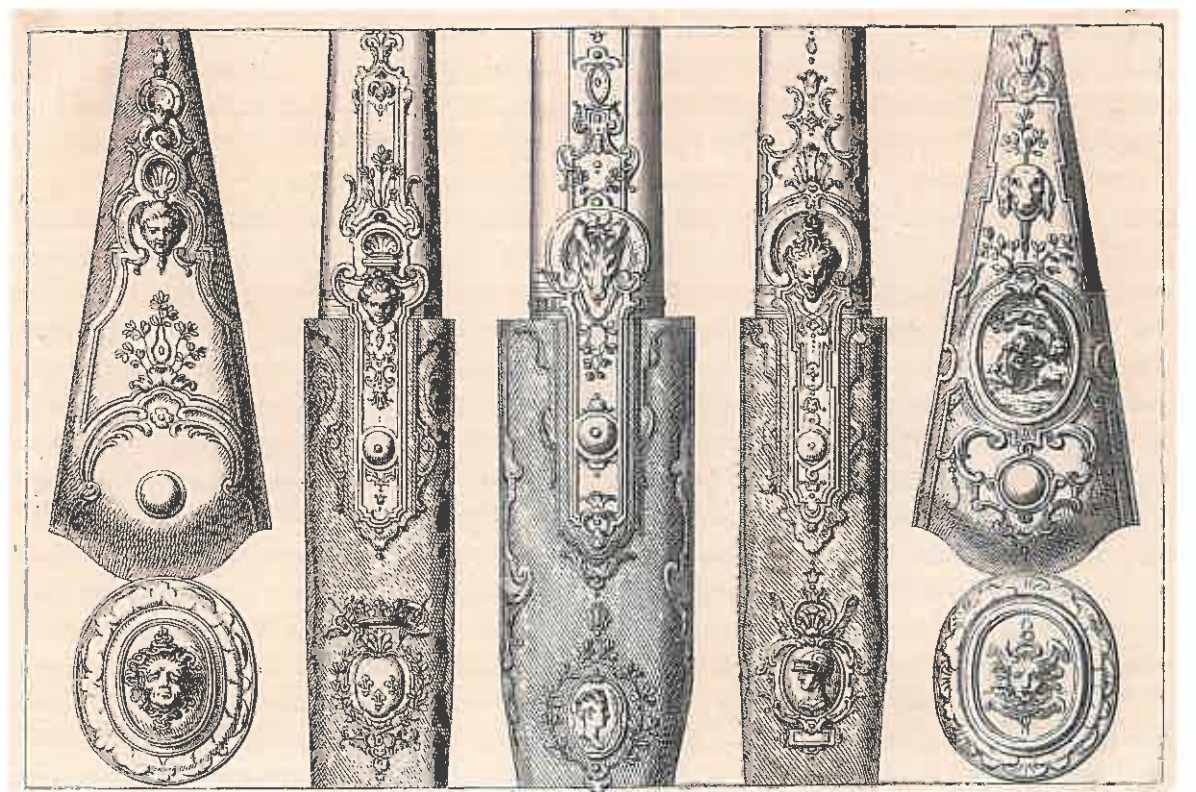
XV. Dekoracje powierzchni lufy, zamka skalkowego, łoża i kolby. Miedzioryt Claude'a Gillota, przed 1722 r. Zbiory Graficzne Biblioteki Narodowej w Warszawie

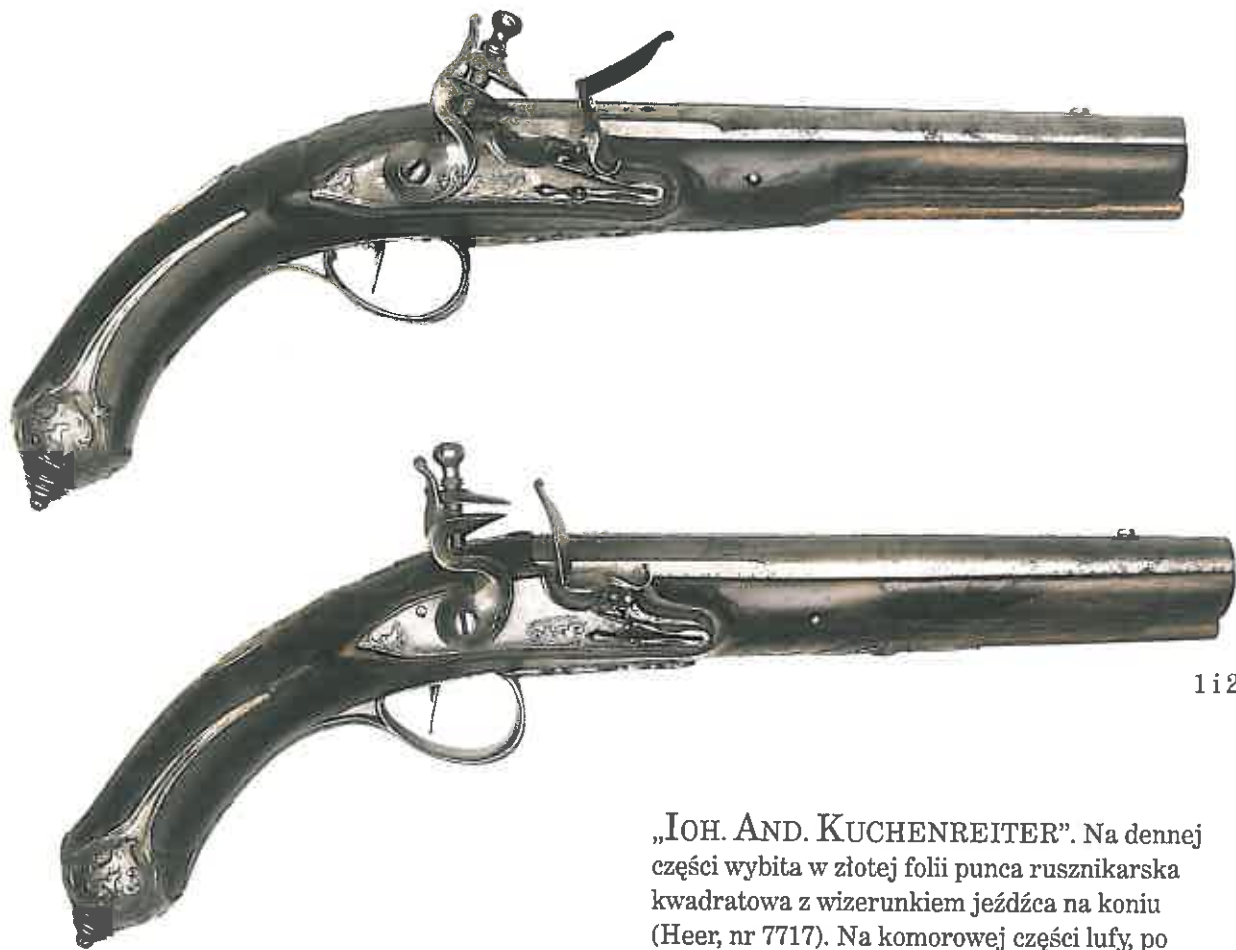
XVII. Propozycje do dekoracji zamka skalkowego, kurka, kontrblachy, kabłąka spustowego i okuć osady strzelby. Uwagę zwracają medaliony z postaciami, maski, kartusz herbowy z liliami. Miedzioryt Claude'a Gillota, przed 1722 r. Zbiory Graficzne Biblioteki Narodowej w Warszawie

XVI. Propozycje do dekoracji okuć dwóch kolb oraz zamka skalkowego, kontrblachy i kabłąka spustowego. Miedzioryt Claude'a Gillota, przed 1722 r. Zbiory Graficzne Biblioteki Narodowej w Warszawie

XVIII. Motywy dekoracyjne okuć do fragmentów opraw szyftarskich strzelb. Miedzioryt Claude'a Gillota, przed 1722 r. Zbiory Graficzne Biblioteki Narodowej w Warszawie

1 i 2

1 i 2.

Para pistoletów z zamkami skałkowymi

Johann Andreas I Kuchenreuter (1716–1795),
Steinweg (obecnie dzielnica Ratyzbony),
2. poł. XVIII w.

Stal, srebro, złoto, drewno.

Dł. całk. 33,0 cm, dł. lufy 19,5 cm, kal. 15,0 mm,
dł. płyty zamka 9,5 cm, masa 0,61 kg.

Pistolety подарowane przez ks. Józefa Poniatowskiego
adiutantowi kpt. Ludwikowi Kickiemu. Dar Jana
Wędrychowskiego w 1922 r. ze zbiorów Artura Oppmana;
Muzeum Wojska Polskiego, nr inw. MWP 1266/1–2*.

Pistolet od pary 1.

Lufa dł. 19,5 cm, kal. 15,0 mm¹⁶⁹, gładka
(niegwintowana) z zewnątrz zwięzająca się do
wylotu, w przedniej części okrągła, w tylnej po
bokach spłaszczona. Na grzbiecie lufy uformowana
płaska listwa celownicza, na której z przodu
osadzona jest srebrna muszka ziarnowa,
a w tylnej części inkrustowana srebrem sygnatura:

¹⁶⁹ W hasłach opracowanych przez Romana Matuszewskiego,
na wyraźną prośbę autora, powtórzone są wartości w cm
i kal. przy opisach części broni.

„IOH. AND. KUCHENREITER”. Na dennej
części wybita w złotej folii punca rusznikarska
kwadratowa z wizerunkiem jeźdźca na koniu
(Heer, nr 7717). Na komorowej części lufy, po
bokach i wzdłuż dna, inkrustowane srebrem
skromne ornamenty – linearna wić i proste
linie. Warkocz lufy rytowany w motyw akantu,
przy dnie gniazdo po braku celownika
szczyrbinkowym. Otwór zapalowy lufy wyłożony
złotym buksikiem, zapobiegającym narastaniu
nagaru z prochu podsypkowego.

Zamek skałkowy. Płyta zamka lekko wypukła
ozdobiona skromnym trawionym i rytowanym
motywem liści akantu. Panewka stalowa, od spodu
półkolistą, z osłoną od ognia i mostkiem do osi
krzesiwa. Muszla panewki wyłożona złotą blachą
zapobiegającą narastaniu nagaru prochowego.
Krzesiwo, pokrywa panewki i sprężyna krzesiwa
profilowane. Kurek w kształcie litery „S” ze
szczękami do skałki i śrubą ściągającą.
Nóżka kurka wypukła, ozdobiona jak płyta
zamka.

Osada (łóże i kolba) z drewna orzechowego (?).
Łoże długie do wylotu (przednia część łoża
i pobojezyk rekonstruowane). Kolba smukła,
o łagodnym wygięciu, zakończona niewydatną
gruszkowatą główką, osłoniętą stalowym okuciem,
zwieńczonym profilowanym stożkowatym guzem.
Okucie z długimi, bocznymi wąsami, ozdobione
głęboko trawionym i rytowanym, wypukłym

1 i 2/A

1 i 2/B

1 i 2/C

1 i 2/D

reliefem, z motywami cęgowymi. Na
grzbiecie kolby owalna stalowa plaketka
z rytowaną inskrypcją: „OD / X.J.P. / dla /
Kickie / go”.

Kontrblacha zamka jako stalowa płytka,
o ozdobnym konturze, pokryta głębokim,
trawionym i rytowanym wypukłym reliefem,
z motywami cęgowymi i liści akantu. Język
spustowy osłonięty stalowym kabłąkiem,
ozdobionym w motyw jak kontrblacha.
Drugi pistolet do pary – analogiczny.

11/D

ze skalkowego na kapiszonowy z młotkiem i ogonem. Płyta zamka lekko wypukła, ozdobiona wypukłym reliefem na złożonym tle z motywami ornamentu rokokowego i wizerunkami leżących łani i jelenia wśród zarośli. Kurek w kształcie litery „S” z młotkiem i ogonem. Nóżka kurka płaska, pokryta wypukłym reliefem, z motywami rokokowymi, na złożonym tle.

Osada (łóże i kolba) z drewna orzechowego, rzeźbiona. Łóże krótkie, sięgające jednej trzeciej długości lufy, zakończone z przodu rogowym wzmocnieniem, posiada u spodu otwarty kanał z dwoma profilowanymi, grannymi i rytowanymi tulejkami na stempel. Stempel drewniany (rekonstruowany). Kolba smukła, z płaską, dolną krawędzią, z szyjką, z wyraźnie zaznaczonym grzbietem i przykładem policzkowym na lewej stronie. Na szyjce kolby stalowa plakietka z ozdobnym rytowanym i złożonym ornamentem, z rytowaną tarczą z herbem Radziwiłłów – przed czapką książęcą gryf i dwa orły, a poniżej tarcza zwieńczona trzema hełmami, obwiedziona łańcuchem Orderu Orła Białego. Na tarczy orzeł, na którego piersi tarczka z herbem trzy trąby. Stopka kolby osłonięta stalowym trzewikiem z wydatnym warkoczem, zachodzącym na grzbiet kolby i ozdobionym wypukłym reliefem z motywami ornamentu rokokowego na złożonym

11/E

tle oraz wizerunkiem jelenia wśród zarośli. Na stopie kolby rytowana promienista gwiazda-rozeta na złożonym tle. Kontrbłacha zamka na lewej stronie łoża w kształcie płyty o ozdobnym konturze, pokrytej wypukłym reliefem na złożonym tle z motywami ornamentu rokokowego i wizerunkiem leżącej łani. Język spustowy osłonięty stalowym kabłąkiem ozdobionym motywami ornamentu rokokowego na złożonym tle i wizerunkiem stojącego jelenia. W przedniej części łoża strzemiączko, a na dolnej krawędzi kolby guz-grzybek do mocowania pasa nośnego.

11/F

11/G

11/H

Broń przechowywana w drewnianym futerale w kształcie strzelby. Wnętrze futerału wyklejone zielonym sukniem. Futerał zamykany za pomocą nasuwanych na niego blaszanych tulei.

Niepublikowana

R. M.

18

18/A

18.
Pistolet dubeltowy
z zamkami skałkowymi

Johann Christoph II Kuchenreuter (1755–1818),
Steinweg (obecnie dzielnica Ratyzbony),
kon. XVIII w.

Stal, stal szmelcowana, mosiądz złocony,
drewno orzecha włoskiego, krzemień (skalka).
Dł. całkowita 41 cm, dł. lufy 24,4 cm, dł. blachy zamka 12,1 cm,
kal. 15 mm, masa 1,454 kg.
Dar inż. Erazma Barącz, 1922 r.;
Muzeum Narodowe w Krakowie, nr inw. MNK V. 1978.

Pistolet od pary.

Dwie lufy stalowe, rozszerzone w części
dennej, szmelcowane na ciemnobłękitny kolor,
niegwintowane, ułożone jedna nad drugą.
W części dennej sześcioboczne, dalej do wylotu
okrągłe, z wyprofilowaną listewką na grzbiecie.
Obie lufy ozdobione ornamentem wstęgowym,
kółkami, gwiazdką i półksiężycem inkrustowanymi
srebrem. Górna oznaczona została owalnym
znakiem rusznikarskim z przedstawieniem
jeźdźcy na koniu, z szablą, wybitym przez złotą
folię. Poniżej monogram 'I C K'¹⁸⁰. Powyżej znaku
sygnatura rusznikarska: „I. CHRISTOPH
KUCHENREITER” inkrustowana srebrem.

¹⁸⁰ Ibidem, nr 642.

Na warkoczach lufy znajduje się celownik
klapkowy, o dwóch nastawieniach, przykręcony
śrubą przechodzącą przez łożo i wkręconą do
blachy spustowej. Poniżej śruby grawerowana,
stylizowana cyfra 1. U wylotu lufy osadzona
srebrzona muszka. Na dolnej lufie końcówka
sygnatury: „AN REGENSPURG.” Ogon tej
lufy wydłużony, pod zamkiem rozszerzony w blachę
spustową.

Zamki skałkowe typu francuskiego. Prawy do
odpalania górnej lufy, lewy – dolnej. Blachy
zamkowe podkreślone rytowaną ramką na
obrzeżu, mocowane w gniazdach za pomocą
dwóch śrub wkręconych od lewej strony. Jedna
śruba umieszczona pomiędzy kurkiem a panewką,
druga – w tyle blachy. Na prawej blasce poniżej
panewki rytowana sygnatura: „IOH. CHRI.
KUCHENREITER”, obecnie słabo czytelna.
Na lewej blasce, wzdłuż nóżki kurka, rytowane:
„AN REGENSBURG”. Kurki lekko wypukłe,
ogony zakończone delikatnie rytowaną wolutą.
W lewym kurku zachowana skalka. Panewki
stalowe, w przekroju półkoliste z osłoną ogniową.

18/B

Na lewej blasce zamka obniżona panewka,
dostosowana do otworu zapalowego dolnej lufy.
Pomiędzy krawędzią panewki, a osłoną ogniową,
na obu wycięty prostokątny otwór (na naddatek
prochu?). Lustro krzesiwa gładkie, od zewnątrz
z wyprofilowaną ością. Pokrywa panewki
z wyprofilowanym wgłębieniem odpowiadającym
wystającym ściankom panewki. Sprężyny baterii
w kształcie litery V, przy mocowaniu do blachy
z wąsem.

Osada (łożo i kolba) z drewna orzecha włoskiego
dochodząca do wylotu lufy, na zakończeniu okuta
blachą mosiężną, złoconą, stanowiącą oparcie dla
luf. Po prawej stronie wycięty kanał z dwiema
mosiężnymi, złoconymi tulejami na pobojezyk,
otwarty w połowie długości. Tylne tuleje,
z warkoczem ozdobionym wyciętym, roślinnym

18/C

21 i 22/A

21 i 22/B

21 i 22/C

21 i 22/D

pobończyk. Pobończyk drewniany z rogową główką. Po bokach łoża okute szczeliny z zawleczkami do mocowania lufy. Kolba o mocnym wygięciu do dołu, zakończona rozszerzoną lirowatą główką osłoniętą od spodu migdałowatym, wypukłym stalowym okuciem z rytowanymi panopliami. Część chwytowa kolby nacinana w skośne linie tworzące na przecięciu romby. Na grzbiecie kolby owalna plakietka z wrytym wiązonym monogramem z liter „NU” [Nepomucen Umiński]. Śruby mocujące zamek od lewej strony zaopatrzone są zamiast kontrblachy, w stalowe podkładki, rytowane w motywy palmet. Mechanizm spustowy ze stalowym językiem i przyspiesznikiem, typu francuskiego (ze śrubą do regulacji napięcia sprężyny). Kabłąk spustowy stalowy, profilowany, z odgiętym wąsem do oparcia środkowego palca dłoni. Przedni warkocz kabłąka ozdobnie rytowany w motyw kwiatonu. Pistolet od pary z numerem „2” na warkoczach lufy o identycznej budowie.

Pistolety należały do płk. Jana Nepomucena Umińskiego. Wykonane zostały w pocz. XIX w. w pracowni Johanna Andreea Kuchenreutera (1758–1808) syna, z wykorzystaniem wcześniejszych lufy i zamka roboty Johanna Andreea Kuchenreutera (1716–1795) ojca, o czym świadczą punca rusznikarska i cechy budowy tych elementów. Forma architektoniczna osady: mocne wygięcie kolby, kształt główki kolby, sposób mocowania lufy w łożu (zawleczki), kabłąk spustowy z wąsami świadczą, że oprawa pistoletów powstała w pocz. XIX w. Takie formy osady stosowali N.N. Boutet i J. Le Page, sławni rusznikarze Napoleona.

Niepublikowana

R. M.

39/B

Osada (łóże i kolba) z drewna orzechowego, rzeźbiona. Łóże długie do wylotu lufy, zakończone z przodu wzmocnieniem z ciemnego rogu, ma u spodu otwarty kanał na pobojezyk z dwoma stalowymi tulejkami na pobojezyk. Pobojezyk drewniany, z rogową główką. Łóże w środkowej części moletowane. Kolba o łagodnym wygięciu, zakończona u dołu „lirowato” rozszerzoną główką ze stalowym profilowanym okuciem z guzem. Część chwytowa kolby moletowana. Kontrblacha zamka jako ażurowa, stalowa ramka. Mechanizm spustowy z przyspiesznikiem typu francuskiego, ze śrubą do regulacji napięcia sprężyny. Język

spustowy osłonięty gładkim stalowym kabląkiem z przednim warkoczem zwieńczonym motywem roślinnym.

Pistolet od pary, zaliczyć można do typu pistoletów pojedynkowych lub tarczowych – do strzelania sportowego. Ze względu na zwartą, mocną budowę, stalowe okucia i mocną lufę spełniać mógł także podstawową, właściwą funkcję bojową jako pistolet olstrowy, oficerski.

Niepublikowany

R. M.

39/C

39/D

40

40/A

40.

Pistolet z zamkiem skałkowym

Johann Jakob Kuchenreuter (1709–1783),
Stadtamhof, ok. 1770 r.

Stal kuta, mosiądz, złoto, drewno.

Dł. całkowita 46,6 cm, dł. lufy 36,2 cm (z ogonem),
31,9 cm (bez ogona), dł. płyty zamka 12 cm, kal. 13 mm,
masa 1,065 kg.

Dawniej w kolekcji Andrzeja Strzyżewskiego
w Częstochowie; od 2006 r. w zbiorach
Muzeum Zamkowego w Pszczynie, nr inw. MP/S/5058.

Pistolet 1. od pary.

Lufa gładka (niegwintowana), u wylotu prosta, podłużna, mosiężna muszka, na grzbiecie lufy, na długości ok. dwóch trzecich, niska szyna z sygnaturą: „JOHANN. IACOB. KUCHENREUTER.” inkrustowaną srebrem. W tylnej części grzbietu grawerowane i złożone motywy rokokowe oraz jeleń na tle leśnego pejzażu. Nad komorą prochową, wybita w kwadracie złożona punca rusznikarza przedstawiająca kawalerzystę z szablą w dłoni i litery: ‘I K’ u góry. Po bokach komory dwukrotnie wybity, także złożony monogram ‘I I’ pod koroną; K. Na ogonie lufy zdobionym rytowanym

47

47/A

47.

Pistolet z zamkiem skałkowym

Joseph I Kuchenreuter (1712–1769), Ratyzbona, poł. XVIII w.

Stal, brąz złocony, srebro, drewno, róg.

Dł. całkow. 50,8 cm, dł. lufy 36,0 cm, kal. 12,5 mm,

dł. płyty zamka 12,0 cm, masa 1,10 kg.

W zbiorach Muzeum Wojska Polskiego od 1945 r.; nr inw. MWP 1874*.

Lufa dł. 36,0 cm, kal. 12,5 mm, gładka (niegwintowana), zwężająca się ku wylotowi, w tylnej części spłaszczona po bokach, przy dnie od wierzchu pięciogranna, okrągła z przodu. Na grzbiecie lufy uformowana płaska listwa

47/B

47/C

celownicza z osadzoną z przodu muszką oraz sygnaturą: „*JOSEPH. KUCHENREITER. A. RATISBONNE*” inkrustowaną srebrem. Punca rusznikarska z wizerunkiem jeźdźca ze wznieśioną szablą, inicjałami: 'I K', pokryta złotą folią i wybita na grzbiecie dennej części lufy (Heer: 658). Na części dennej lufy także linearna plecionka inkrustowana srebrem. Na powierzchni lufy ślady oksydowania na kolor ciemnoniebieski. Na warkoczu lufy, oznaczonym wyrytą cyfrą „2”, osadzono celownik szczerbinkowy, przerzutowy z trzema klapkami.

Zamek skałkowy. Płyta zamka dł. 12,0 cm, płaska, z fazowanymi skośnie krawędziami. Na płycie poniżej panewki wyryta sygnatura: „*JOSEPH / KUCHENREITER*”. Panewka z niską osłoną od ognia, od spodu granna. Krzesiwo i pokrywa panewki nieozdobione. Kurek (wtórny) typu francuskiego, z sercowym ażurowym podolną szczęką, ze szczękami do skałki i śrubą ściągającą.

Osada (łoże i kolba) z drewna orzechowego, lekko podrzeźbiona. Łoże długie do wylotu, zakończone z przodu wzmocnieniem z ciemnego rogu, ma u spodu otwarty kanał na pobojezyk z dwoma graniastymi tulejkami z brązu złoconego. Pobojezyk drewniany z główką z jasnego rogu. Kolba o łagodnym wygięciu, zakończona gruszkowatą, ośmiogranną główką ze złoconego brązu, z bocznymi wąsami i zwieńczoną guzem. Na spodzie główki wyryty numer „39”. Na grzbiecie kolby plakietka – ozdobny kartusz ze złoconego brązu, gładka, z wyrytym inicjałem „ZA”. Kontrblacha zamka jako ażurowa płytka ze złoconego brązu o ozdobnym konturze. Mechanizmu spustowego brak. Kabłąk spustowy ze złoconego brązu, gładki, z długimi warkoczami, przednim i tylnym.

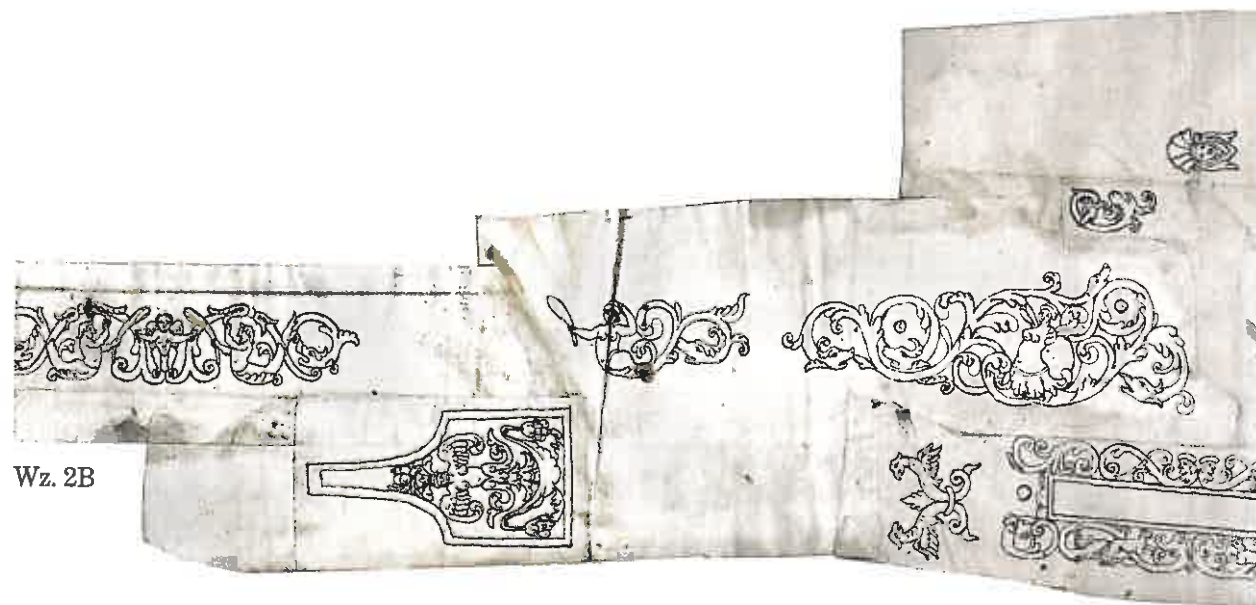

47/D

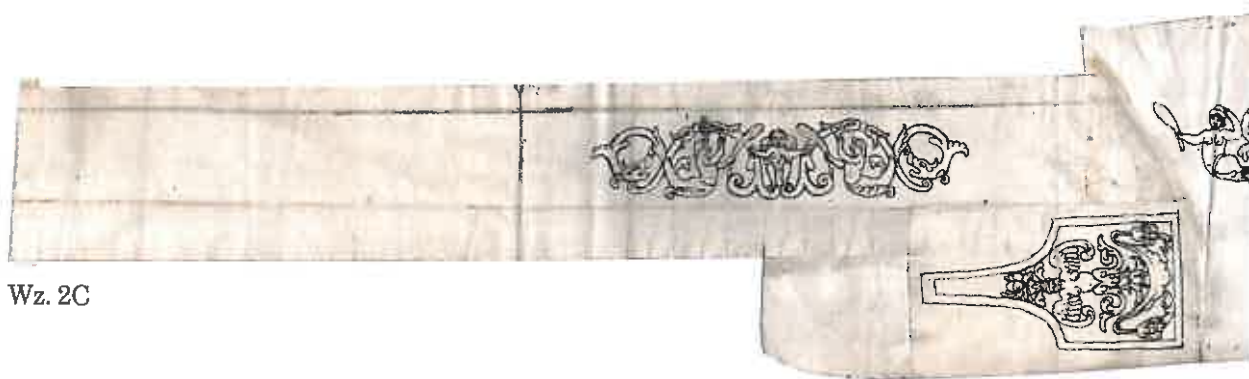
Pistolet (od pary) zaliczyć można do prywatnej broni do obrony lub pojedynku, mógł być także używany do celów sportowych (tarczowy), do zawodów strzeleckich, modnych w kręgach dworskich w 1. poł. XVIII w.

Niepublikowany

R. M.

Wz. 2B

Wz. 2C

dogą z uskrzydłym potworem. Ponadto wzornik ten dekorują główki zwieńczone palmetą i niby-szyszką pinii, które łączą woluty z antytetycznie zakomponowanymi żurawiami i inne podobne okucia (?) oprawy, nawiązujące stylem do propozycji rysunkowych i miedziorytniczych Jeana Beraina Starszego w jego projektach z l. 90. XVII w.¹⁹⁶

Bibliografia:

Aurea Porta, s. 383 n., kat. IX. 7. 4.

A. R. Ch.

¹⁹⁶ Ibidem, nr 1135, 1136; *Ornamentstichsammlung des K. K. Österreichisches Museum für Kunst und Industrie*, Wien 1871, s. 27; *Katalog der Ornamentstichsammlung*, hrsg. v. Ludwig Döry, Museum für Kunst und Gewerbe in Hamburg, Hamburg 1960, nr 141.

Wz. 3.

Wzornik oprawy arkebuza myśliwskiego
Gdańsk, przełom XVII i XVIII w.

Papier, rysunek ołówkiem i tuszem; dł. c. 165 cm, szer. (największa) c. 10 cm.

Archiwum Państwowe w Gdańsku,

sygn. APG 300, C/297-6; APG 300, C/297-13.

Wzornik formatu 1:1, na którym znajdują się rysunki do dekoracji wszystkich płaszczyzn osady szyftarskiej: łoża, półeczka kolby i jej stopki (300, C/297-6) oraz spodu łoża z otworem spustowym (300, C/297-13). Rysunki ukazują tylko stronę wewnętrzną płaszczyzn (płaszczyzny strony zewnętrznej zwykle otrzymywały analogiczną

Wz. 3A

Wz. 3Aa

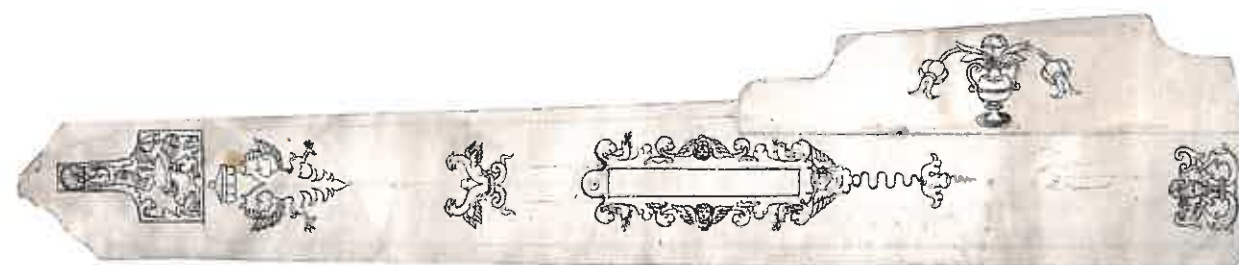
Wz. 3Ab

Wz. 3Ac

Wz. 3Ad

Wz. 3B

Feuerwaffen von Kuchenreutern in polnischen Sammlungen.
Büchsen- und Schaftmacher
vom XVII. bis zum XIX. Jahrhundert,
unter der Radaktion von Antoni R. Chodyński

Zusammenfassung

Die Feuerwaffen von Kuchenreutern werden zum ersten Mal in Polen ausgestellt. Die Kuchenreutern gehörten zur zahlreichen bayerischen Familie der Büchsen- und Schaftmacher, die in Europa wohl bekannt war. In den polnischen Sammlungen erreicht die Zahl der alten Feuerwaffen, die nachweislich aus ihren Werkstätten stammen, die Zahl von 64 Exemplaren. Es sind hauptsächlich Duell-, Offiziers-, Halfterpistolen, die auf spezielle Bestellung angefertigt wurden oder die zu den kompletten Garnituren von Feuerwaffen gehörten, die sich bis heute nicht erhalten haben sowie Sackpistolen, Mantel-, Kutschen- und Miniaturpistolen. Es sind auch Exemplare von langen Feuerwaffen: Stutzen, Jägerflinten und Luftbüchsen. Aus dem Gesichtspunkt des technischen Aufbaus sind es einläufige Pistolen und Büchsen sowie doppelläufige Pistolen und Büchsen (Doppelstücke) mit nebeneinander- und übereinander angeordneten Läufen. Diese Waffen waren mit Steinschlössern und ungefähr seit dem Jahre 1830 mit modernisierten Perkussionsschlössern ausgestattet. Auf der Ausstellung wurden die Büchsenmachererzeugnisse aus dem 18. und 19. Jh. versammelt. Der Katalog, der die Ausstellung begleitet, erweitert Wissen um Tätigkeit der Zünfte, die sich in Büchsenmacher- und Schaftmachergewerbe spezialisiert haben, Aufnahme der Lehrlinge in Beruf, Arbeit der Gesellen, Ausführung der Meisterstücke und letztendlich die Führung der eigenen Fertigungsstelle. Es wurde die Zunfttäätigkeit der Büchsen- und Schaftmacher auf einem breiteren historischen Hintergrund von Oberpfalz sowie von Gebieten von damaligen Schlesien und Adelsrepublik, in Cieszyn/Teschen, Biała/Biala, Pszczyna/Pless, Toruń/Thorn, Gdańsk/Danzig und Elbląg/Elbing behandelt. Bei der Vergleichsanalyse wurden die Bestände des Staatsarchivs in Toruń (Thorn) und Gdańsk (Danzig) sowie waffenwissenschaftliche und Quellenveröffentlichungen ausgenutzt.

Was die polnischen Museen anbelangt, so wurden die Waffen aus folgenden Einrichtungen ausgeliehen: Museum der Polnischen Armee in Warszawa/Warschau, Nationalmuseum in Kraków/Krakau, Nationalmuseum in Poznań/Posen, Nationalmuseum in Wrocław/Breslau, Schlossmuseum in Pszczyna/Pless und Bezirksmuseum in Tarnów/Tarnau.

Die Leistungen der Meister aus der weit verzweigten Familie von Kuchenreutern war in Polen bisher sehr schwach bekannt und ihre Werke waren nur für eine enge Gruppe von Waffenkennern, die sich auf dem Gebiet der Handfeuerwaffen spezialisierten. Und trotzdem die Sammlung der Waffen von Kuchenreutern zählt alleine im Museum der Polnischen Armee 35 Stück. Nur im Nationalmuseum in Budapest wird eine größere Zahl derartiger Kulturdenkmäler aufbewahrt. Die Erzeugnisse von Kuchenreutern sind in vielen deutschen Museen, hauptsächlich jedoch in bayrischen Museen zerstreut. Der Zugang zu den Privatsammlungen, in denen das Vorhandensein dieser Erzeugnisse vermutet wird, ist weiterhin erschwert. Die jetzige Ausstellung und das Buch, das die Ausstellung ergänzt, können in der Zukunft mit der Bereicherung der Informationen über die tatsächliche Zahl der bis heute erhaltenen Werke von Kuchenreutern und mit der Erweiterung des Wissens über die Tätigkeit deren Werkstätte fruchten. Die Zahl der registrierten Exemplare der von diesen Büchsenmachern erzeugten Waffen in Sammlungen in Europa und Nordamerika beträgt 377 Stück. Wir können sie zu dreizehn Meistern zuordnen, angefangen bei Johann Andreas I. Kuchenreuter (1716–1795) bis Joseph Anton I.